

havých případech i nahraditi usnesení věřitelského výboru jiným opatřením. I tu rozhoduje ve skutečnosti o tom, co spadá do činnosti věřitelského výboru. Že do takového rozhodnutí neb opatření konkursního komisaře jest rekurs přípustný, je nepochybné. Není proto důvodu, aby byl vyloučen rekurs tam, kde konkursní komisař přímo rozhoduje nebo činí nějaké opatření v záležitostech vyhrazených jinak věřitelskému výboru, ba jest pak přípustnost rekursu tím spíše odůvodněna. Poněvadž rekursní soud nerozhodl věcně o rekursu, nemůže se nejvyšší soud zabývatí přezkumem právních názorů rekursního soudu, které se týkají hmotněprávního posouzení věci, a bylo se mu obmeziti pouze na otázku, zda rekurs jest přípustný nebo ne.

Čís. 15991.

Výměr ministerstva železnic, jímž nebyl vůbec přiznán osiřelým dětem nárok na sirotčí pensi podle § 13 stanov pensijního fondu československých státních drah (§ 9 zák. č. 2/1920 Sb. z. a n.), lze napadnouti pořadem práva žalobou, jež není vázána lhůtou § 2 zák. č. 217/1925 Sb. z. a n.

Nárok na sirotčí pensi podle § 13 stanov pensijního fondu československých státních drah a § 9 zák. č. 2/1920 Sb. z. a n. mají jen úplně osiřelé nezaopatřené děti, a to jen tehdy, nezanechal-li jejich zemřelý otec vdovy, třebas i z pozdějšího manželství, která požívá po něm vdovské pense.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1937, R I 309/37.)

Srv. rozh. č. 15128 Sb. n. s.

V žalobě, zadané na soudě dne 18. února 1936, tvrdí žalobci: Výměrem ministerstva železnic ze dne 8. listopadu 1935, č. j. 54967 pres. 3/1935, intimovaným ředitelstvím státních drah v P. pod č. 1/1179-A-35 ze dne 18. listopadu 1935 a doručeným podle razítka doručovacího poštovního úřadu ne dříve než 26. listopadu 1935, bylo stanoveno, že žalobcům nepatří nárok na sirotčí pensi, ježto, dokud jejich nevlastní matka pobírá vdovskou pensi, nelze je co do nároku na zaopatřovací platy posuzovati jako úplné sirotky s nárokem na sirotčí pensi. § 12, odst. 2, stanov pensijního fondu československých státních drah, vydaných výnosem ministerstva železnic č. 38566-27, jest v odporu s § 9, odst. 1, a čl. VI. zákona ze dne 17. prosince 1919, č. 2 Sb. z. a n., podle kterýchžto zákonných předpisů a norem dalších, zejména i podle občanského zákoníka, přísluší žalobcům jako úplným sirotkům sirotčí pense po jejich zemřelém otci bez zřetele na to, zda snad jejich nevlastní matka požívá vdovské pense. Žalobci skutečně nemají ani vlastního otce, ani vlastní matky, otec jim zemřel dne 21. května 1935, matka již dne 26. dubna 1928. Vdovská pense činí 12.750 Kč ročně. Podle stanov pensijního fondu československých státních drah činí sirotčí pense

pro všechny sirotky dohromady zásadně polovici pense vdovské. Podle výnosu ředitelství státních drah v P. ze dne 2. března 1936, č. 1/65-A-36 byl příspěvek na výchovu stanoven pro každé dítě částkou 2.550 Kč ročně. Sirotčí pense činí u nich 6.375 Kč ročně, příspěvek na výchovu pak o $\frac{1}{10}$ méně než tato pense, takže rozdíl činí 1.275 Kč, a je tedy od 1. června 1935 splatná částka 955 Kč 25 h. Poukazující pak na ustanovení §§ 878 a 879 obč. zák., domáhají se výroku, že shora řečený výměr ministerstva železnic jest v té části, v níž jest vyřčeno, že jim nepatří nárok na sirotčí pensi, dokud jejich nevlastní matce náleží vdovská pense, nezákonný a neplatný a že jim přísluší nárok na sirotčí pensi po zemřelém B. N., vrchním oficiálu československých státních drah, jejich vlastnímu otci, a to od 1. června 1935. Mimo to navrhli žalobci, aby žalovaný byl uznán povinným zaplatiti žalobcům částku 955 Kč 25 h. Soud prvního státního odvolacího soudu, potvrdiv usnesení prvního soudu o odmítnutí žaloby, zrušil s výhradou pravomoci jeho rozhodnutí o druhé části žaloby a uložil mu v tom směru další jednání a nové rozhodnutí. V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvodech: Ve věci samé jde o výklad § 9 zák. ze dne 17. prosince 1919, č. 2 Sb. z. a n. na rok 1920. Se zřením na ustanovení § 8 uved. zák. o příspěvku na výchovu, který dle posledního odstavce přísluší vdově, jsou-li děti v jejím zaopatření, aniž se činí rozdíl mezi dětmi vlastními a nevlastními, jest uvedenému ustanovení rozuměti tak, že vdova, jsou-li nevlastní děti v jejich zaopatření, má právo požadovati pro ně příspěvek stejný jako pro děti vlastní, nejsou-li však nevlastní děti v jejím zaopatření, mají děti ty samostatný nárok na sirotčí pensi. Jinak by se došlo k důsledku, že by vdova pro vlastní děti měla menší příspěvek, než by byla sirotčí pense dětí nevlastních, jsoucích v jejím zaopatření. Mohlo by se sice míti za to, že by byl v takovém případě zákon chtěl vytvořiti pro vdovu jakýsi motiv, aby nevlastní děti vzala do svého zaopatření, avšak na to zákon dle znění § 9 nepomýšlel, poněvadž stanoví výslovně jako předpoklad nároku, že děti jsou nezaopátréné a že tedy nejsou v zaopatření nevlastní matky. Byl tedy soud podle § 182 c. ř. s. povinen přihlížeti k tomu, aby byly o této závažné skutečnosti, zda děti byly v zaopatření nevlastní matky, učiněny přednesy a nabídnuty důkazy. Když se tak nestalo, je řízení vadné.

Nejvyšší soud, vyhověv rekursu žalovaného, zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, aby o odvolání žalobců dále jednal a znovu rozhodl, recurs žalovaných pak odmítl.

D ů v o d y:

Výměrem ministerstva železnic v žalobě uvedeným byl žalobcům odepřen nárok na přiznání sirotčí pense. Proti řečenému výměru se žalobci mohli brániti žalobou podanou u příslušného soudu, aniž bylo podání žaloby vázáno lhůtou § 2 zákona č. 217/1925 Sb. z. a n., neboť

nešlo tu o soukromoprávní nárok, o kterém měly rozhodovati správní úřady, jak dovodil nejvyšší soud v rozhodnutí č. 15128 Sb. n. s., k němuž se pro stručnost odkazuje. Ve věci samé není třeba doplnění dosavadního řízení za účelem zjištění, zda žalobci jsou v zaopatření nevlastní matky. Nárok na sirotčí pensi žalobců plyne z ustanovení § 13 stanov pensijního fondu československých státních drah, který jest v plné shodě s ustanovením § 9 zákona č. 2/1920 Sb. z. a n., platným podle čl. VI. dotčeného zákona i pro zaměstnance státních drah a jejich pozůstalé, neboť ustanovení § 13 stanov pensijního fondu má totožný obsah s ustanovením § 9 dotčeného zákona, doplňujíc jej ještě příslušnými předpisy stanov pensijního fondu, pokud jsou důležité pro nárok na sirotčí pensi. Pouze ustanovení stanov pensijního fondu mohou býti právním podkladem nároku žalobců na sirotčí pensi a nikoliv ustanovení obecného zákona občanského, k nimž odkazovali žalobci zcela povšechně v žalobě, neboť manželské děti nemají podle ustanovení §§ 141, 143 obč. zák. proti nikomu nárok na sirotčí pensi. Podle § 9 zákona č. 2/1920 Sb. z. a n. patří nezaopatřeným dětem úplně osiřelým sirotčí pense v celkové částce jedné poloviny vdovské pense, které jejich matka nebo nevlastní matka požívala po případě na kterou by byla měla nárok. Z řečeného zákonného ustanovení vyplývá, že nárok na sirotčí pensi vzniká jedině, jestliže není zde vdovy po zemřelém otci, která požívá vdovské pense po něm. Ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. 2/1920 Sb. z. a n. není tudíž znakem osiřelosti dětí pouhá skutečnost, že děti ztratily vlastního otce a vlastní matku, nýbrž k této skutečnosti musí přistoupiti ještě další skutečnost, že po jejich vlastním otci nezůstala vůbec vdova, která pobírá vdovskou pensi. Ustanovení § 9 řeč. zákona nestanoví jen výměru sirotčí pense, nýbrž určuje i předpoklad vzniku nároku na tuto pensi, neboť v žádném jiném ustanovení uvedeného zákona nejsou dána ustanovení o předpokladech vzniku nároku na sirotčí pensi, a ani žalobci nemohli k jinému zákonnému ustanovení odkázati, aby odůvodnili žalobní nárok. V plném souhlasu s ustanovením § 9 zákona č. 2/1920 Sb. z. a n. vylučuje tudíž ustanovení § 13 stanov pensijního fondu z nároku na sirotčí pensi děti ztrativší sice vlastního otce i vlastní matku, je-li tu nevlastní matka, která požívá vdovské pense po jejich otci, a právem staví § 13 stanov pensijního fondu tyto děti na roveň dětem částečně osiřelým, kterým podle § 12, odst. 2, stanov pensijního fondu přísluší jen nárok na příspěvek na výchovu. Vyplývá-li však z ustanovení § 13 stanov pensijního fondu ve shodě s § 9 zákona č. 2/1920 Sb. z. a n., že žalobci nemají nároku na sirotčí pensi, poněvadž jejich nevlastní matka požívá podle výměru ministerstva železnic v žalobě uvedeného vdovské pense po jejich otci, není potřeba, aby bylo ještě zjišťováno, že žalobci jsou v zaopatření této své nevlastní matky, nýbrž odvolacímu soudu lze ihned ve věci samé o odvolání žalobců rozhodnouti podle právního názoru dovolacím soudem vysloveného. Podotýká se jen, že v tomto sporu, zahájeném proti Československému státu, se neřeší právní otázka, jaké nároky přísluší nezletilým, úplně osiřelým dětem proti nevlastní matce, která pobírá vdovskou pensi po jejich otci. Žalobci navrhli v odvolání nejen, aby rozsudek prvního soudu byl změ-

něn, ale i aby byl zrušen a věc vrácena prvému soudu k novému projednání a rozhodnutí, kterémužto návrhu bylo odvolacím soudem vyhověno. Žalobci nemají tedy vůbec důvodu, aby podali rekurs proti rozhodnutí odvolacího soudu, jak dovodil nejvyšší soud v rozhodnutí č. 10529 Sb. n. s., k němuž se pro stručnost odkazuje.

Čís. 15992.

Tím, že bylo pro pohledávku z převodního poplatku s úroky jdoucími od určitého dne zaznamenáno zástavní právo, staly se úroky dospělé v den zápisu ne starší tří let před příklepem co do knihovního pořadí součástí jistiny.

O pořadí úroků starších tří let před příklepem platí ustanovení § 216, odst. 1, č. 2 ex. ř.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1937, R I 333/37.)

Srv. rozh. č. 325, 14981 Sb. n. s.

Exekuční soud, rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodané nemovitosti, přikázal Československému státu v přednostním pořadí i úroky z prodlení (z přihlášených) poplatkových pohledávek) starší tří let před příklepem. **Rekursní soud** nevyhověl rekursu hypotekární věřitelky. **Důvody**: Pokud stěžovatel napadá přisudek úrokový, a to 7% úroků z prodlení z převodního poplatku 14.740 Kč v částce 6.538 Kč a z převodního poplatku 13.005 Kč v částce 4.267 Kč 30 h, proto, že v obou těchto případech mohly být přiznány úroky z prodlení nikoli starší tří let ode dne dražby nazpět, tedy pouze od 5. října 1933 a nikoli, jako se stalo v prvním případě, od 16. února 1929, a v případě druhém od 9. srpna 1931, přehlíží, že úroky ty od uvedených dat jsou zajištěny právem zástavním zaznamenaným při uvedených pohledávkách pod pol. C 47 a 49 na vydražené nemovitosti ve vložce č. 36 kat. území K. Při tomto zajištění přísluší pak i těmto úrokům zadrženým za dobu delší tří let stejné pořadí s jich kapitálovou pohledávkou. Úroky ty jsou příslušenstvím pohledávky, sdílejí její osud a získaly včasným záznamem práva zástavního přednostního pořadí.

Nejvyšší soud nepřikázal Československému státu 7% úroky z prodlení za dobu starší tří let před udělením příklepu.

Důvody:

Pro poplatkové pohledávky Československého státu bylo ve vložce č. 36 kat. území K. zaznamenáno právo zástavní, a to dne 13. září 1932 pro částku 14.740 Kč se 7% úroky z prodlení od 16. prosince 1929 a dne 10. června 1933 pro částku 13.005 Kč se 7% úroky z prodlení od 9. srpna 1931, obě pro poplatek z převodu. Dražební rok se konal dne 5. října 1936. Podle § 216, odst. 1, č. 2 ex. ř. mají stejnou přednost